

ност е пръткана съ една великолепна система — уникумъ у насъ, пъкъ може би и вънъ нѣма и до сега още такава система.

Всички пиеси, поставяни у насъ за пръвъ пътъ, тя придрожаваше съ резюмета. Така и най-сухите произведения на Ибсена, Бьорнсона, Стрингерга и Брандеса (повечето нейни преводи) добиваха значение и за най-неподатливия слушател. Още презъ 1897 год. въ Русе тя поставя Нора, която три вечери подъ редъ се играе при препълненъ салонъ.

Сцената — игра на криеница съ дѣцата, весело и бурно се акламираше, а при страхотния танецъ на тарантелата и финалните думи: „Още 24 часа ми остава да живѣя!“ — цѣлата публика ридаеше неудѣржимо! Такова можно завладяване на публиката съ риторична материя като „Нора“, не е постигнато отъ никоя европейска артистка даже и отъ крайно темпераментната Дузе, споредъ твърдението на италианецъ, голѣмъ нейнъ поклонникъ.

Кой ли пъкъ не я помни въ нейната величава Магда (Родина — Зудерманъ) — дишаща животъ и красота, неосъща бури и побѣди? . . .

Кой не се е прекланялъ предъ нейната свято-чиста Монна Ванна! и нейната ваяна Сава (Ржавица-Бьорнсанъ)?

Ами философската трактовка на Сафо остава уникумъ, не само за у насъ но може би за дѣлго време нѣма да се роди артистка въ Европа съ такава ерудиция за разрешаване на такива сложни психологически проблеми. — Въ своето резюме, Роза мотивира: „Сѫщество, което не е въ състояние да се издигне надъ плѣтското, надъ земното — не може да бѣде божествено! И никога не ще почувствува себеутешението на великата трагична самота на твореца“. Ето защо Розината Сафо тръгва като сомнамбуль къмъ фаталната скала — саморазвѣнчала челото си, смачкала като въ сънь лавровия вѣнецъ, който заедно съ лирата се изхлъзватъ изъ рѣцетъ ѝ, падать въ морската бездна, следъ които полита и самата Сафо! . . .

Каква дѣлбока и величава инвенция! . . .